TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2007. gada 28. jūnijā *

Lieta C-235/04

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam,

ko 2004. gada 4. jūnijā cēla

Eiropas Kopienu Komisija, ko pārstāv M. van Bēks [*M. van Beek*] un G. Valero Hordana [*G. Valero Jordana*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Spānijas Karalisti, ko pārstāv V. Diasa Abada [*N. Díaz Abad*], pārstāve, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja.

* Tiesvedības valoda — spāņu.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], tiesneši P. Kūris [*P. Kūris*] (referents), J. Klučka [*J Klučka*], R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*] un L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*],

ģenerāladvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],
sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2006. gada 22. jūnijā,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus tiesas sēdē 2006. gada 14. septembrī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar savu prasību Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka, neklasificējot skaita un platības ziņā vispiemērotākās teritorijas kā īpaši aizsargājamas teritorijas (turpmāk tekstā — "ĪAT") putniem, lai nodrošinātu visu I pielikumā Padomes 1979. gada 2. aprīļa Direktīvai 79/409/EEK par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 103, 1. lpp.), kurā grozījumi it īpaši izdarīti ar Komisijas 1997. gada 29. jūlija Direktīvu 97/49/EK (OV L 223, 9. lpp.; turpmāk tekstā — "Direktīva 79/409"),

uzskaitīto savvaļas putnu sugu, kā arī minētajā pielikumā neuzskaitīto migrējošo putnu sugu aizsardzību, Spānijas Karaliste nav izpildījusi savus pienākumus, kas tai uzlikti saskaņā ar Direktīvas 79/409 4. panta 1. un 2. punktu.

Atbilstošās tiesību normas

2 Direktīvas 79/409 1. panta 1. punktā ir noteikts šādi:

"Šī direktīva attiecas uz visu savvaļas putnu sugu aizsardzību, kas sastopamas to dalībvalstu Eiropas teritorijā, uz kurām attiecas Līgums. Tajā atrunāta šo sugu aizsardzība, pārzināšana un uzraudzīšana un noteiktas to izmantošanas normas."

3 Minētās direktīvas 2. pantā ir paredzēts:

"Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai skaitliski uzturētu 1. pantā minēto sugu populācijas tādā līmenī, kas pirmām kārtām atbilst ekoloģijas, zinātnes un kultūras prasībām, tajā pašā laikā ņemot vērā saimnieciskās un rekreatīvās prasības, vai lai tuvinātu šo sugu populācijas minētajam līmenim."

4 Tās pašas direktīvas 4. panta 1. un 2. punkts ir šādi:

"1. Sugām, kuras minētas I pielikumā, jāpiemēro īpaši dzīvotņu aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu to izdzīvošanu un vairošanos savā izplatības areālā.

Šim nolūkam jāapzina:

a) sugas, kurām draud izzušana;

b) sugas, kuras ir jutīgas pret dažām izmaiņām savās dzīvotnēs;

c) sugas, kuras savas skaitliski mazās populācijas vai ierobežotās vietējās izplatības dēļ uzskatāmas par retām sugām;

d) citas sugas, kuras īpaši jāsaudzē to dzīvotņu īpatnību dēļ.

Veicot novērtēšanu, par pamatu ņem populācijas attīstības tendences un svārstības.

Kā īpašas aizsargājamās teritorijas šo sugu aizsardzībai dalībvalstis pirmām kārtām nosaka skaitliski un lieluma ziņā vispiemērotākās teritorijas, ņemot vērā aizsardzības prasības ģeogrāfiskajā jūras un sauszemes teritorijā, uz kuru attiecas šī direktīva.

2. Dalībvalstis veic līdzīgus pasākumus attiecībā uz tādu regulāri sastopamu migrējošo sugu vairošanās, spalvu mešanas un ziemošanas vietām, kā arī atpūtas vietām migrācijas maršrutā, kuras nav minētas I pielikumā, ņemot vērā to aizsardzības nepieciešamību ģeogrāfiskajā jūras un sauszemes teritorijā, uz kuru attiecas šī direktīva. Tālab dalībvalstīm īpaša uzmanība jāvelta mitrāju un, pirmām kārtām, starptautiski nozīmīgu mitrāju aizsardzībai."

Pirmstiesas procedūra

5 Pēc vairāku sūdzību saņemšanas Komisija 2000. gada 26. janvārī Spānijas Karalistei nosūtīja brīdinājuma vēstuli, norādot uz nepareizu Direktīvas 79/409 piemērošanu sakarā ar to, ka nav veikta ĪAT noteikšana pietiekamā skaitā un platībās.

6 Spānijas iestāžu sniegtās atbildes, kā arī informāciju un priekšlikumus jaunu ĪAT noteikšanai, kas tika iesūtīti laika posmā no 2000. gada 18. maija līdz 2001. gada 10. janvārim, Komisija neatzina par pārliecinošiem un tā 2001. gada 31. janvārī Spānijas Karalistei nosūtīja argumentētu atzinumu, aicinot Spānijas Karalisti veikt pasākumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu tā prasības divu mēnešu laikā skaitot no minētā atzinuma paziņošanas dienas, pagarinot šo termiņu līdz 2001. gada 3. maijam.

7 Ar 2001. gada 17. aprīļa un 15. maija vēstulēm Spānijas iestādes atbildēja uz argumentēto atzinumu un laika posmā no 2001. gada 28. maija līdz 2002. gada 25. oktobrim iesniedza papildu informāciju, kā arī ĪAT paplašināšanas plānus.

8 Izskatījusi šīs atbildes kopumā un uzskatīdama, ka Andalūzijas, Baleāru salu, Kanāriju salu, Kastīlijas Leonas, Kastīlijas-Lamančas, kā arī Madrides autonomās kopienas nav pilnībā izpildījušas pienākumus, kas tām uzlikti ar Direktīvas 79/409 4. panta 1. un 2. punktu, un ka Astūrijas, Katalonijas, Estremadūras, Galīcijas un Valensijas autonomās kopienas ĪAT ir noteikušas pilnīgi nepiemērotā un nepietiekamā veidā, Komisija 2003. gada janvārī nolēma vērsties Kopienu Tiesā.

9 Spānijas iestādes laika posmā no 2003. gada 13. janvāra līdz 2004. gada 5. aprīlim turpināja sūtīt Komisijai priekšlikumus par ĪAT noteikšanu, lietas materiālus par ĪAT tīkla pārkārtošanu un paplašināšanu, kuri ietvēra dažādus atjauninātus un ar kartogrāfiskiem dokumentiem papildinātus datus, kā arī informāciju par putnu sugu situāciju.

10 Izskatījusi šo atbilžu kopumu, Komisija, uzskatīdama, ka Direktīvas 79/409 pārkāpums turpinās, 2004. gada 4. jūnijā nolēma celt šo prasību.

Par prasību

11 Savā prasībā Komisija apgalvo, ka Spānijas Karaliste nav noteikusi ĪAT pietiekamā skaitā un platībā, ņemot vērā Direktīvas 79/409 I pielikumā uzskaitīto putnu sugu, kā arī šajā pielikumā neminēto migrējošo putnu sugu aizsardzības mērķus.

12 Komisija mutvārdu procedūras laikā atsauca prasījumus attiecībā uz Estremadūras autonomo kopienu, un tādējādi šī prasība attiecas tikai uz Andalūzijas, Baleāru salu, Kanāriju salu, Kastīlijas-Lamančas, Katalonijas, Galīcijas un Valensijas autonomajām kopienām.

Par ĪAT noteikšanu

Lietas dalībnieku argumenti

13 Komisija uzskata, ka Spānijas Karaliste nav pietiekamās platībās un skaitā klasificējusi ĪAT attiecībā uz teritorijām, kas ir svarīgas 1998. gadā publicētajā Ornitoloģiskajā sarakstā (turpmāk tekstā — "*IBA* 98") norādīto putnu sugu saglabāšanai.

14 Spānijas valdība pret *IBA* 98 iebilst. Šim sarakstam esot tāda pati vērtība kā 1989. gadā publicētajam *Inventory of Important Bird Areas in the European Community* (Eiropas Kopienas Svarīgo putnu teritoriju saraksts) (turpmāk tekstā — "*IBA* 89"), jo, tā kā to Komisija nav nedz pasūtījusi, nedz uzraudzījusi, šo rezultātu precizitāte nav neapšaubāma.

15 *IBA* 98 esot izstrādāts tikai un vienīgi pēc *Sociedad Española de Ornitología* (Spānijas Ornitoloģijas biedrība, turpmāk tekstā — "*SEO/Birdlife*") iniciatīvas, kas izlēmusi vienpusēji grozīt *IBA* 89, lai palielinātu aizsargājamo teritoriju skaitu un platības Spānijā. Neviena valsts vides iestāde neesot uzraudzījusi minētā saraksta izstrādi, lai nodrošinātu šo datu precizitāti. *IBA* 98 paredzēto jauno aizsargājamo

teritoriju skaita un it īpaši platību palielinājumu attiecībā pret *IBA* 89 tādējādi neesot iespējams nedz pamatot, nedz arī pārbaudīt.

16 Līdz ar to, kā uzskata Spānijas valdība, *IBA* 98 ietvertās nepilnīgās informācijas dēļ nav iespējams pareizi noteikt putnu saglabāšanai svarīgās teritorijas. Arī ĪAT noteikšanai izmantotie kritēriji esot nepareizi, apšaubāmi no ornitoloģijas aspekta un pretrunā Direktīvai 79/409.

17 Spānijas valdība arī uzskata, ka arī uzskaite un pārmērīgie populāciju aprēķini, kas veikti attiecībā uz visām putnu aizsardzībai svarīgajām teritorijām, nav pamatoti ne ar vienu bibliogrāfisku atsauci, kā dēļ nav iespējams pārliecināties par datu pareizību un tos salīdzināt. Turklāt *SEO/Birdlife* esot skaidri atzinusi, ka ornitoloģisko datu avoti attiecībā uz katru teritoriju nav minēti.

18 Arī *SEO/Birdlife* veiktajai aizsargājamo teritoriju noteikšanai bija būtiski trūkumi bibliogrāfisko atsauču neesamības, kā arī izmantotās informācijas sliktās kvalitātes dēļ. *IBA* 98 tādējādi neatbilda minimālajām zinātniskā darba prasībām attiecībā uz datu precizitāti un izmantoto kritēriju precizitāti.

19 Visbeidzot, Spānijas valdība uzskata, ka *SEO/Birdlife* bez skaidri izteiktas tās piekrišanas esot aizliegusi autonomajām kopienām, kuras ir administratīvi atbildīgas vides jautājumos, nodot informāciju, kuru tā izmantojusi putnu saglabāšanai svarīgo teritoriju identificēšanā un noteikšanā.

20 Komisija norāda, ka *IBA* 98 ir pamatota ar vislabāk dokumentētajām un precīzākajām pieejamajām atsaucēm, lai noteiktu vispiemērotākās teritorijas putnu izdzīvošanas un vairošanās nodrošināšanai saskaņā ar Direktīvas 79/409 4. panta 1. un 2. punktu. *IBA* 98 esot pamatojusies uz samērīgiem ornitoloģiskajiem kritērijiem kā, piemēram, populācijas nozīmīgums, putnu dažādība un riski, kuri draud putniem starptautiskā līmenī, kas ļauj noteikt vispiemērotākās vietas Direktīvas 79/409 I pielikumā uzskaitīto putnu sugu, kā arī šajā pielikumā neminēto migrējošo sugu saglabāšanai.

21 Komisija precizē, ka ĪAT noteikšana attiecībā uz Spānijas Karalisti tika veikta ne tikai, pamatojoties uz *IBA* 98, bet arī saskaņā ar diviem citiem kritērijiem, kas, pirmkārt, balstīti uz Direktīvas 79/409 I pielikumā uzskaitīto sugu esamību katrā teritorijā un, otrkārt, uz mitrāju ņemšanu vērā.

22 Visbeidzot, Komisija arī norāda, ka fakts, ka *SEO/Birdlife* izmantotā datu bāze nav pieejama, neatņem pētījumam tā zinātnisko raksturu un neliedz dažādām Spānijas valsts iestādēm izstrādāt vai pasūtīt pašām savus pētījumus, lai varētu izpildīt pienākumus, kas izriet no Direktīvas 79/409.

Tiesas vērtējums

23 Vispirms ir jāatgādina, ka Direktīvas 79/409 4. pantā paredzēts aizsardzības režīms, kas ir īpaši paredzēts un nostiprināts gan attiecībā uz I pielikumā minētajām sugām, gan arī migrējošām sugām un kas balstīts uz apstākli, ka tas attiecas uz visvairāk apdraudētajām sugām un sugām, kas ir kopējais Kopienu mantojums (skat. 2006. gada 13. jūlija spriedumu lietā C-191/05 Komisija/Portugāle, Krājums, I-6853. lpp., 9. punkts un tajā minētā judikatūra). Turklāt no šīs direktīvas devītā

apsvēruma izriet, ka, lai aizsargātu jebkuru putnu sugu, ir svarīgi pietiekamā mērā saglabāt, uzturēt vai atjaunot dzīvotņu daudzveidību un to teritoriju. Dalībvalstīm tādēļ ir pienākums veikt vajadzīgos pasākumus minēto sugu saglabāšanai.

24 Tādēļ, lai noteiktu visvairāk apdraudēto sugu situāciju, kā arī Kopienu mantojumā ietilpstošās sugas, ir nepieciešama zinātnisko datu atjaunošana, lai noteiktu vispiemērotākās ĪAT. Tomēr ir svarīgi izmantot visjaunākos zinātniskos datus, kas pieejami argumentētajā atzinumā noteiktajā laika posmā.

25 Šajā sakarā jāatgādina, ka ar valsts sarakstiem, tostarp *SEO/Birdlife* izstrādāto *IBA* 98, tika pārskatīts pirmais Eiropas mēroga pētījums *IBA* 89 ietvaros un tādējādi tika sniegti precīzāki un jaunāki dati.

26 Ņemot vērā *IBA* 89 zinātnisko raksturu un faktu, ka dalībvalsts nav iesniegusi nevienu zinātniska rakstura pierādījumu, it īpaši par to, ka tā būtu izpildījusi pienākumus, kas tai izriet no Direktīvas 79/409 4. panta 1. un 2. punkta, kā ĪAT klasificējot citas platības, nevis minētajā sarakstā uzskaitītās, un nosedzot kopumā mazāku teritoriju nekā minētās, Tiesa atzina, ka šo sarakstu, kaut arī tas nav juridiski saistošs, tā var izmantot kā atsauces avotu, lai izvērtētu, vai dalībvalsts ir klasificējusi pietiekama skaita un platības ĪAT iepriekš minēto Direktīvas 79/409 noteikumu izpratnē (šajā sakarā skat. 1998. gada 19. maija spriedumu lietā C-3/96 Komisija/Nīderlande, *Recueil*, I-3031. lpp., 68.–70. punkts, un 2003. gada 20. marta spriedumu lietā C-378/01 Komisija/Itālija, *Recueil*, I-2857. lpp., 18. punkts).

27 Ir jāatzīst, ka *IBA* 98 ietver atjauninātu to teritoriju sarakstu, kas svarīgas putnu saglabāšanai Spānijā, kas, ja nav pretēju zinātnisku pierādījumu, ir atsauces punkts,

lai varētu izvērtēt, vai dalībvalsts ir klasificējusi pietiekama skaita un platības ĪAT, lai aizsargātu visas putnu sugas, kas uzskaitītas Direktīvas 79/409 I pielikumā, kā arī šajā pielikumā neminētās migrējošās sugas.

28 Šajā sakarā jāatgādina, ka *IBA* 98 ĪAT noteikšanai izmantoja Kastīlijas-Lamančas, Katalonijas, Galīsijas un Valensijas autonomās kopienas un attiecībā uz Aragonas, Kantabrijas, Estremadūras, Madrides, Mursijas, Basku zemes autonomajām kopienām, kā arī attiecībā uz autonomo Seūtas pilsētu Komisija pieņēma atjaunināto zinātnisko informāciju, ko tai iesniedza par teritoriju, aizstājot *IBA* 98 uzskaitītās teritorijas, kas svarīgas putnu sugām.

29 Turpinājumā ir jāpārbauda Spānijas valdības argumenti par šajā sarakstā izmantotajiem C.1 un C.6 kritērijiem.

30 Saskaņā ar *IBA* 98 C.1 kritērijs paredz teritoriju, kurā regulāri uzturas nozīmīgs skaits pasaules līmenī apdraudētas sugas putnu vai tādas sugas putnu, kuru saglabāšana ir pasaules līmeņa interese. C.6 kritērijs paredz teritoriju, kas ir viena no piecām vissvarīgākajām katrā Eiropas reģionā kādai no Direktīvas 79/409 I pielikumā minētajām sugām vai apakšsugām.

31 Attiecībā uz C.1 kritēriju Spānijas valdība uzskata, ka ĪAT noteikšanas robeža nedrīkstētu būt zemāka par 1 % no kādas no minētajā pielikumā minētās sugas reproduktīvās populācijas.

32 Šajā argumentā nav ņemts vērā šis kritērijs, un tādēļ to nevar atbalstīt. Tā kā C.1 kritērijs attiecas uz pasaules līmenī apdraudētām putnu sugām, pietiek vien ar to, ka attiecīgajā teritorijā uzturas nozīmīgs skaits šādas sugas īpatņu. C.1 kritērijs neparedz 1 % robežu, un tas nav ietverts arī Direktīvā 79/409.

33 Attiecībā uz C.6 kritēriju Spānijas valdība uzskata, ka bioģeogrāfiskie reģioni, kas definēti Padomes 1992. gada 21. maija Direktīvā 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 7. lpp.; turpmāk tekstā — "Direktīva 92/43), ir uzskatāmi par pielīdzināmiem Direktīvas 79/409 piemērošanai noteiktajām teritorijām. Dažādu metodoloģiju izmantošana, lai noteiktu dzīvotnes un putnu saglabāšanai svarīgās teritorijas, rada ievērojamas un nepamatotas atšķirības, ņemot vērā daudzo dažādo teritoriālo vienību pastāvēšanu dalībvalstīs.

34 Kā savu secinājumu 90. punktā norādījusi ģenerāladvokāte, Spānijas Karaliste nav pūlējusies Spānijas teritoriju iedalīt no ornitoloģiskā aspekta, lai varētu noteikt ĪAT, bet gan atsaukusies tikai uz bioģeogrāfisko reģionu esamību, kuri nav piemērots pamats, lai autonomās kopienas varētu izveidot tīklu, kurā vairāk vai mazāk vienveidīgi būtu ietverta Kopiena; šī vienveidība ir nepieciešama, lai iegūtu pamatotu atsauces lielumu visās dalībvalstīs C.6 kritērija piemērošanas mērķiem.

35 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, ir jāatzīst, ka, ja nav iesniegti zinātniskie pētījumi, kuri atspēko *IBA* 98 rezultātus, šis saraksts ir visjaunākais un visprecīzākais atsauces punkts vispiemērotāko putnu saglabāšanas vietu noteikšanai saistībā ar to skaitu un platībām.

36 Šo secinājumu neatspēko arguments par to, ka nebija iespējams piekļūt *SEO/Birdlife* izveidotajai datu bāzei.

37 Šajā sakarā var izdarīt atsauci, kā to norāda arī Spānijas valdība, uz to, ka šāda pieeja pēdējai minētajai netika liegta — aizliegts bija tikai nodot informāciju tālāk autonomajām kopienām.

38 Turklāt ir skaidrs, ka Komisija 1991. gadā ar *SEO/Birdlife* bija noslēgusi līgumu par putnu saglabāšanai svarīgo teritoriju kartogrāfijas izstrādi, kurā katra teritorija jāraksturo tās ornitoloģiskās vērtības aspektā, izmantojot vispilnīgāko pieejamo informāciju.

39 Tam ir pievienojams fakts, ka *IBA* 98 tika izstrādāts, piedaloties vairākām nevalstiskajām organizācijām, *SEO/Birdlife* vietējām nodaļām, trim nacionālajiem parkiem, sešām universitātēm, divpadsmit autonomo kopienu vides departamentiem, Vides ministrijas Dabas aizsardzības ģenerāldirekcijai un tās pašas ministrijas Nacionālo parku autonomajai organizācijai, kā rezultātā, ja nav pretēju zinātnisku pierādījumu, *IBA* 98 kā atsauces punkta raksturs ir pamatots.

40 Šajos apstākļos ir jānoraida Spānijas valdības argumenti saistībā, pirmkārt, ar to, ka *IBA* 98 izstrādi nekontrolēja neviena kompetentā valsts iestāde un, otrkārt, ka nebija iespējams piekļūt *SEO/Birdlife* datu bāzei.

Par ĪAT neklasificēšanu un to daļēju vai nepiemērotu klasificēšanu

Lietas dalībnieku argumenti

41 Komisija norāda, ka *IBA* 98 ir uzskaitīta 391 putnu saglabāšanai Spānijā svarīga teritorija, kas aizņem 15 862 567 ha, kas ir aptuveni 31,5 % no valsts teritorijas. 427 Spānijas Karalistes noteikto ĪAT, kuru kopējā platība ir aptuveni 7 977 789 ha, kas ir 15,8 % no valsts teritorijas, pārbaudē atklājās, ka 148 putnu saglabāšanai svarīgās teritorijas bija klasificētas kā ĪAT attiecībā uz vairāk nekā 75 % to platības (2 730 612 ha no 2 967 119 ha kopējās platības), 194 putnu saglabāšanai svarīgās teritorijas bija klasificētas kā ĪAT attiecībā uz mazāk nekā 75 % to platības (4 388 748 ha no 10 739 054 ha kopējās platības) un 99 putnu saglabāšanai svarīgās teritorijas kā ĪAT netika atzītas (2 684 713 ha platībā). Tādējādi ĪAT tīkls ir nepietiekams.

42 Spānijas valdība uzskata, ka ĪAT tīkla platība Spānijā attiecībā pret valsts teritoriju ir proporcionāli divarpus reižu lielāka nekā vidējais rādītājs Kopienā (15,51 % pret 6,89 %) un līdz desmit reižu proporcionāli lielāka nekā dažu kaimiņvalstu teritorijas. Turklāt minētā valdība uzsver, ka laika posmā no 2000. gada aprīļa līdz 2004. gada maijam tīkls Spānijā ir palielinājies no 179 līdz 416 ĪAT, t.i., par 237 jaunām teritorijām, kas ir pieaugums par 132,40 %, un par 35 % no dalībvalstīs kopā noteiktajām jaunajām ĪAT. Attiecībā uz platību palielināšanos Spānijas jauno teritoriju īpatsvars bija 43 % no visā Kopienā kopumā kā ĪAT noteiktajām teritorijām. Tā viena pati bija noteikusi 35 % Kopienas kopējās ĪAT teritorijas, kaut arī Spānijas Karalistes teritorijas īpatsvars Kopienā ir tikai 16 %. Šie dati pierāda, ka Spānijas Karaliste ir pielikusi lielākas pūles nekā, pirmkārt, vidēji Kopienā un, otrkārt, nekā katra dalībvalsts atsevišķi, lai izpildītu no Direktīvas 79/409 izrietošos pienākumus.

43 Attiecībā uz daļēji vai nepietiekami kā ĪAT klasificētajām teritorijām Komisija uzskata, ka saskaņā ar *IBA* 98 faktiskais putnu aizsardzībai svarīgo teritoriju noklājuma ar ĪAT līmenis ir ļoti zems un tādēļ rodas papildu apdraudējums tur mītošo sugu izdzīvošanai, jo nav veikti vajadzīgie pasākumi šo putnu dzīvotņu aizsardzībai.

Tiesas vērtējums

44 Ar prasību par valsts pienākumu neizpildi Komisija vēlas panākt, lai tiktu atzīts — kā ĪAT nav klasificēti pietiekams skaits un platība teritoriju, lai aizsargātu visas Direktīvas 79/409 I pielikumā uzskaitītās putnu sugas, kā arī tajā neietvertās migrējošo putnu sugas Andalūzijas, Baleāru salu, Kanāriju salu, Kastīlijas-Lamančas, Katalonijas, Galīsijas un Valensijas autonomajās kopienās.

45 Vispirms ir jāuzsver, ka dalībvalsts nevar atsaukties uz situāciju citās dalībvalstīs, lai atbrīvotos no pienākuma noteikt ĪAT. Tikai ornitoloģiskie kritēriji, kas paredzēti Direktīvas 79/409 4. panta 1. un 2. punktā, ir pamats, lai izraudzītu vispiemērotākās vietas to atzīšanai par ĪAT.

46 Tāpat ir jāatgādina, ka Komisija uzskata, ka, pirmkārt, visas autonomās kopienas ir noteikušas nepietiekamas platības ĪAT, ņemot vērā *IBA* 98 noteikto, kā arī, otrkārt, tā pieņem atjauninātos zinātniskos argumentus, kas pierāda, ka ĪAT faktiskās robežas Kastīlijas-Lamančas, Katalonijas, Galīsijas un Valensijas autonomajās kopienās ir pietiekamas Direktīvas 79/409 prasību izpildei.

47 Šāda pretruna pamatu izklāstā, ko Komisija iesniegusi savas prasības par valsts pienākumu neizpildi atbalstam, neatbilst Tiesas Statūtu 21. panta un Reglamenta 38. panta 1. punkta c) apakšpunkta prasībām.

48 Tiesa ir atzinusi, ka Komisijai atbilstoši EKL 226. pantam iesniegtā prasības pieteikumā izvirzītajos prasījumos ir jānorāda konkrēti iebildumi, par kuriem Tiesai tiek lūgts lemt. Šiem prasījumiem ir jābūt formulētiem nepārprotami, lai izvairītos no tā, ka Tiesa lemj *ultra petita* vai arī nelemj par kādu iebildumu (skat 2006. gada 15. jūnija spriedumu lietā C-255/04 Komisija/Francija, Krājums, I-5251. lpp., 24. punkts un tajā minētā judikatūra).

49 No tā izriet, ka iebildums sakarā ar to, ka Kastīlijas-Lamančas, Katalonijas, Galīsijas un Valensijas autonomās kopienas kā ĪAT putnu saglabāšanai nav noteikušas pietiekamu skaitu un platību teritoriju, nav pieņemams.

50 Tomēr šis iebildums ir jāpārbauda attiecībā tikai uz Andalūzijas, Baleāru salu un Kanāriju salu autonomajām kopienām.

51 Vispirms attiecībā uz Andalūzijas autonomo kopienu Spānijas valdība pēc argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa darīja zināmu 39 jaunu ĪAT un citu teritoriju paplašināšanu, kā rezultātā tika sasniegts aizsargājamo platību pieaugums par 560 000 ha. Turklāt tā norādīja, ka noteikšanas procedūra norisinās attiecībā vēl uz jaunām ĪAT, kuru īpašā vērtība ir stepes putnu aizsardzība.

52 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru prasības EKL 226. panta pamata ietvaros tas, vai valsts pienākumi nav izpildīti, ir jāizvērtē, ņemot vērā to situāciju dalībvalstī, kāda tā bija brīdī, kad beidzās argumentētajā atzinumā noteiktais termiņš, un pēc tam veiktās izmaiņas Tiesa neņem vērā (skat. it īpaši 2004. gada 14. septembra spriedumu lietā C-168/03 Komisija/Spānija, Krājums, I-8227. lpp., 24. punkts). Tādēļ ir jāpieņem Komisijas prasība attiecībā uz Andalūzijas autonomo kopienu.

53 Kaut arī Baleāru salu autonomajā kopienā pirms argumentētajā atzinumā paredzētā termiņa beigām kā ĪAT bija noteiktas 40 teritorijas, kuru kopējā platība ir 121 015 ha un kuras kopumā vai daļēji nosedz 20 putnu saglabāšanai svarīgās teritorijas un gandrīz 54 % no aizsargājamo teritoriju kopējās platības, tomēr šīs platības neietver sarkanās klijas (*Milvus milvus*) dzīvotnes, kura ir paredzēta Direktīvas 79/409 I pielikumā; tā tika aizsargāta vēlāk par minēto termiņu. Tādēļ Komisijas prasība attiecībā uz Baleāru salu autonomo kopienu ir jāpieņem.

54 Visbeidzot, attiecībā uz Kanāriju salu autonomo kopienu *IBA* 98 kā putnu saglabāšanai svarīgas ir noteiktas 65 teritorijas 133 443 ha platībā. Pirms argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigām 28 ĪAT ar kopējo platību 211 598 ha daļēji nosedza 41 putnu saglabāšanai svarīgo teritoriju un aptuveni 59,5 % no aizsargājamo teritoriju tīkla platības. Komisija tomēr uzskata, ka šis nosegums nav pietiekams it īpaši attiecībā uz apkakles sīgu (*Chlamydotis undulata*), Ēģiptes grifu (*Neophron percnopterus*), Kanāriju čakstīti (*Saxicola dacotiae*), smilšu kurjerputnu (*Cursorius cursor*), kā arī citām sugām, kā, piemēram, Bulvera vētrasputnu (*Bulweria bulwerii*).

55 Ja Spānijas valdība norāda uz iekšējām grūtībām ĪAT noteikšanā, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru dalībvalsts nevar aizbildināties ar valsts tiesību sistēmas normām, praksi vai situāciju, lai pamatotu direktīvās paredzētu pienākumu un termiņu neievērošanu (skat. it īpaši 2000. gada 7. decembra spriedumu lietā C-374/98 Komisija/Francija, *Recueil*, I-10799. lpp., 13. punkts).

56 Tomēr Spānijas valdība atzīst, ka dažas ĪAT ir jāpaplašina. Tādēļ Komisijas prasība attiecībā uz Kanāriju salu autonomo kopienu ir pieņemama.

57 Šādos apstākļos ir jāatzīst, ka iebildums saistībā ar to, ka Andalūzijas, Baleāru salu un Kanāriju salu autonomās kopienas kā ĪAT putnu saglabāšanai nav noteikušas pietiekamu skaitu un platību teritoriju, ir pieņemams.

58 Tātad — Komisija izvirza iebildumu Spānijas Karalistei, ka Andalūzijas, Baleāru salu, Kanāriju salu, Kastīlijas-Lamančas, Katalonijas, Galīsijas un Valensijas autonomās kopienas kā ĪAT putnu saglabāšanai nav noteikušas pietiekamu skaitu un platību teritoriju.

59 Attiecībā uz Andalūzijas un Galīsijas autonomajām kopienām minēto kopienu iestādes pēc argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa izbeigšanās noteica jaunas ĪAT un paplašināja daļu jau esošo teritoriju. Tomēr saskaņā ar šī sprieduma 52. punktā citēto judikatūru tas, vai valsts pienākumi nav izpildīti, ir jāizvērtē, ņemot vērā to situāciju dalībvalstī, kāda tā bija brīdī, kad beidzās argumentētajā atzinumā noteiktais termiņš, un pēc tam veiktās izmaiņas Tiesa neņem vērā. Tādēļ Komisijas prasība šajā aspektā ir pamatota.

60 Attiecībā uz Baleāru salu autonomo kopienu — ja šīs kopienas iestādes pēc argumentētajā atzinumā paredzētā termiņa izbeigšanās noteica jaunas ĪAT, īpaši nosakot jaunas ĪAT sarkano kliju aizsardzībai un izsakot priekšlikumus par jaunu teritoriju noteikšanu Maljorkā un Minorkā šīs sugas ligzdošanas vietu aizsardzībai, tad tas, vai valsts pienākumi nav izpildīti, ir jāizvērtē, ņemot vērā to situāciju dalībvalstī, kāda tā bija brīdī, kad beidzās argumentētajā atzinumā noteiktais termiņš. Tādēļ ir jāatzīst pienākumu neizpilde šajā aspektā.

61 Turklāt attiecībā uz Kanāriju salu autonomo kopienu 23 putnu saglabāšanai svarīgās teritorijas nebija vispār noklātas ar ĪAT pēc argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa. Spānijas valdība, atzīdama, ka ir jāveic jaunu ĪAT noteikšana, sava iebildumu raksta atbalstam pievienoja detalizētu pētījumu par vēl nenosegtajām teritorijām, kas ir svarīgas putnu saglabāšanai. Kā savu secinājumu 106. punktā secinājusi ģenerāladvokāte, tā kā Komisija šo pētījumu nav apstrīdējusi, tā saturs ir atzīstams par pieņemamu un tas attiecībā uz pārmetumiem par neklasificēšanu ir jaunāks un precīzāks pierādīšanas līdzeklis nekā *IBA* 98.

62 Šis iebildums attiecas tikai uz tām ĪAT, kuras bija jānosaka pirms argumentētajā atzinumā paredzētā termiņa.

63 Attiecībā uz Valensijas autonomo kopienu — pat ja ĪAT būtu klasificētas pirms argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa, tomēr paliek vēl neklasificētas teritorijas — kā to atzinušas Spānijas iestādes — kurām ir piemērojama ĪAT tīkla paplašināšanas procedūra.

64 Šādos apstākļos ir jāatzīst, ka iebildums saistībā ar nepietiekamu putnu saglabāšanai svarīgo teritoriju klasificēšanu kā ĪAT Andalūzijas, Baleāru salu, Kanāriju salu, Galīsijas un Valensijas autonomajās kopienās ir jāpieņem.

65 Attiecībā uz Kastīlijas-Lamančas autonomo kopienu Komisija uzskata — kā ĪAT nav klasificētas desmit putu saglabāšanai svarīgas teritorijas. Spānijas valdība ir atzinusi nepieciešamību kā ĪAT klasificēt teritoriju Nr. 183 (*Hoces del Río Mundo y del Río Segura*). Attiecībā uz teritoriju Nr. 189 (*Parameras de Embid-Molina*) Spānijas valdība piekrīt, ka ir daļēji jāklasificē šī teritorija, atzīstot Dipona cīruļu (*Chersophilus duponti*) kolonijas uzturēšanos tur, kas ir aplēsta 1250 īpatņu apmērā 1800 ha platībā.

66 Tādēļ Spānijas valdība apstrīd nepieciešamību klasificēt teritorijas Nr. 70 (*El Escorial — San Martín de Valdeiglesias*), Nr. 72 (*Carrizales y Sotos de Aranjuez*), Nr. 157 (*Hoces del Turia y Los Serranos*), Nr. 210 (*Sierras de Cazorla y Segura*) un Nr. 305 (*Bajo Tietar y Rampa de la Vera*), jo tās ir kopīgas ar citām autonomajām kopienām un to platība attiecīgās autonomās kopienas teritorijā ir ļoti maza.

67 Šis arguments ir jānoraida. Tā kā liela nozīme ir vietai, kura ir vispiemērotākā tādu putnu sugu saglabāšanai kā karaliskais ērglis (*Aquila adalberti*), kam draud izzušana vispār, melnais stārķis (*Ciconia nigra*), svītrainais ērglis (*Hieraaetus fasciatus*), klinšu ērglis (*Aquila chrysaetos*), baltgalvas grifs (*Gyps fulvus*), Ēģiptes grifs un lielais piekūns (*Falco peregrinus*), apstāklis, ka šī vieta plešas pāri vairākiem reģioniem, nav pamats, lai dalībvalstis nepildītu pienākums, kas tām uzlikti ar Direktīvas 79/409 4. panta 1. un 2. punktu.

68 Spānijas valdība apstrīd arī to, ka par ĪAT jāklasificē teritorija Nr. 185 (*San Clemente-Villarrobledo*), kurā ir Naumana piekūna (*Falco naumanni*), mazās sīgas (*Tetrax tetrax*) un garastes smilšvistiņas (*Pterocles alchata*) populācijas, kas uzskaitītas *IBA* 98 kā mazsvarīgas un ir attiecīgi tikai 6 %, 4 % un 4 % no to populācijas visā Kastīlijas-Lamančas autonomajā kopienā. Turklāt šai teritorijai nav nekādas nozīmes attiecībā uz putniem, jo tajā ir apdzīvoto vietu centri, rūpniecības

zonas, vīna dārzi vai lielas apūdeņojamas zemes platības, kas domātas intensīvai apstrādei.

69 Šāds arguments arī ir jānoraida. Šajā teritorijā mīt būtiskas pasaulē un Eiropā izzūdošu sugu populācijas, un tā ir viena no galvenajām minēto sugu barošanās vietām.

70 Attiecībā uz teritoriju Nr. 78 (*Puebla de Beleña*) Spānijas iestādes apstrīd nepieciešamību klasificēt šo teritoriju kā ĪAT lagūnu sezonālā rakstura dēļ un dzērvju (*Grus grus*) neregulārās uzturēšanās šajā vietā dēļ, nesniedzot nekādus zinātniskos datus, kas varētu atspēkot *IBA* 98 rezultātus. Tādēļ prasība šajā aspektā ir pamatota.

71 Jānoraida ir arī Spānijas valdības argumenti par to, ka atsevišķu sugu populācija nav būtiska un to aizsardzībai nav jānosaka jaunas ĪAT teritorijā Nr. 199 (*Torrijos*). Pareizi tiek uzsvērts, ka, pirmkārt, 150–200 lielās sīgas (*Otis tarda*) populācija pārsniedz pasaulē noteikto 50 īpatņu slieksni. Otrkārt, ir jāatzīst, ka mazo sīgu populācija ir 1200 īpatņu, savukārt slieksnis ir 200 īpatņu. Šo argumentu kopums ir pamats jaunu ĪAT noteikšanai šo sugu aizsardzības vajadzībām.

72 Komisija uzskata, ka citas sugas — kā Naumana piekūns — joprojām ir nepietiekami aizsargātas, un tā uzsver, ka kopš argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigām Kastīlijas-Lamančas autonomā kopiena nav noteikusi nevienu jaunu ĪAT. Spānijas valdība iebilst, ka šī suga ir lokalizējusies apdzīvotajās vietās, kuras nevar tikt klasificētas kā ĪAT.

73 Šāds arguments ir jānoraida. Sugu aizsardzības nolūkos ĪAT noteikšana ir jāveic, ja teritorija ir īpaša ligzdošanas vieta, kā tas ir Naumana piekūna gadījumā. Vēl jāpiebilst, kā to norāda arī ģenerāladvokāte savu secinājumu 118. punktā, ka, ja pilsētbūves pasākumi būs primāri salīdzināmi ar šīs sugas aizsardzības interesēm, tad tie ir jāveic Direktīvas 92/43 6. panta 4. punkta ietvaros, t.i., nepastāvot alternatīvai un veicot noteiktos kompensācijas pasākumus. Šis savukārt nav tāds gadījums.

74 Tādēļ Komisijas prasība par to, ka Kastīlijas-Lamančas autonomā kopiena nav pietiekami noteikusi kā ĪAT teritorijas, kas svarīgas putnu saglabāšanai, ir pamatota.

75 Attiecībā uz Katalonijas autonomo kopienu Komisija uzskata, ka par ĪAT nav noteiktas desmit putnu saglabāšanai svarīgas teritorijas. Arī attiecībā uz Direktīvas 79/409 I pielikumā paredzētajām 62 sugām nepietiekami aizsargātas esot melnpieres čakste (*Lanius minor*), mednis (*Tetrao urogallus*), cekulainais jūras krauklis (*Phalacrocorax aristotelis*), mazā sīga, stepes cīrulis (*Melanocorypha calandra*), Dipona cīrulis, zaļā vārna (*Coracias garrulus*), īspirkstu cīrulis (*Calandrella brachydactyla*) un brūnspārnu bezdelīgtārtiņš (*Glareola pratincola*).

76 Kā to norādījusi arī ģenerāladvokāte savu secinājumu 121. punktā, *IBA* 98 nav atzīmēta ne melnpieres čakste, ne mednis, Dipona cīrulis vai brūnspārnu bezdelīgtārtiņš. Spānijas Karalistei nevar pārmest, ka tā nav noteikusi kā ĪAT tās teritorijas, kurās uzturas šīs četras sugas.

77 Spānijas valdības arguments par to, ka prasība nav pieņemama tādēļ, ka nav precīzi norādītas sugas no tām 62, kas uzskaitītas Direktīvas 79/409 I pielikumā, kurām jānosaka ĪAT, ir jānoraida. Kā izriet no iepriekš minētā, Komisija ir precizējusi sugas, kuras nav pietiekami aizsargātas un attiecībā uz kurām ir jānosaka papildu ĪAT.

78 Visbeidzot, Spānijas valdība uzskata, ka lielākā daļa dzīvotņu, kuras vēl nav klasificētas kā ĪAT, ir aizsargātas saskaņā ar Direktīvu 92/43 tīkla *Natura* 2000 ietvaros.

79 Šāds arguments ir jānoraida. Ir jāatgādina, ka Tiesa ir atzinusi, ka Direktīvas 79/409 un Direktīvas 92/43 tiesiskie režīmi ir dažādi (šajā sakarā skat. iepriekš minēto 2000. gada 7. decembra spriedumu lietā Komisija/Francija, 50.–57. punkts). No tā izriet, ka dalībvalsts nevar nepildīt pienākumus, kas tai uzlikti ar Direktīvas 79/409 4. panta 1. un 2. punktu, atsaucoties uz pasākumiem, kas šajā direktīvā nav minēti.

80 Tādēļ Komisijas prasība par to, ka Katalonijas autonomā kopiena nav pietiekami noteikusi kā ĪAT teritorijas, kas svarīgas putnu saglabāšanai, ir pamatota.

81 Attiecībā uz mitrājiem no Direktīvas 79/409 4. panta 2. punkta izriet, ka dalībvalstīm ir jāpiešķir īpaša nozīme mitrāju aizsardzībai, it īpaši starptautiskas nozīmes mitrāju aizsardzībai.

82 Komisija uzskata, ka starptautiskas nozīmes mitrāji, kas norādīti kā putnu saglabāšanai svarīgas teritorijas, *Albufera de Adra* un *Embalses de Cordobilla y Malpasillo* Andalūzijā, kā arī *Complejo húmedo de Corrubedo* Galīsijā, nav noteikti kā ĪAT argumentētajā atzinumā paredzētajā termiņā.

83 Šajā sakarā no procedūras izriet, ka starptautiskas nozīmes mitrāju klasificēšana kā ĪAT Andalūzijā un Galīsijā ir notikusi pēc argumentētajā atzinumā paredzētā termiņa beigām. Tādēļ Komisijas prasība šajā aspektā ir pamatota.

84 No tā izriet, ka Spānijas Karaliste nav klasificējusi kā ĪAT visas teritorijas, kuras saskaņā ar ornitoloģiskajiem kritērijiem izrādās vispiemērotākās attiecīgo sugu saglabāšanai.

85 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, ir jāatzīst, ka, neklasificējot kā ĪAT pietiekamā skaitā un platībā teritorijas Andalūzijas, Baleāru salu, Kanāriju salu, Kastīlijas-Lamančas, Katalonijas, Galīsijas un Valensijas autonomajās kopienās, lai aizsargātu visas Direktīvas 79/409 I pielikumā uzskaitītās sugas, kā arī šajā pielikumā neuzskaitītās migrējošās sugas, Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar Direktīvas 79/409 4. panta 1. un 2. punktu.

Par tiesāšanās izdevumiem

86 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Spānijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā šai dalībvalstij spriedums nav labvēlīgs, tad jāpiespriež Spānijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

1) neklasificējot kā ĪAT pietiekamā skaitā un platībā teritorijas Andalūzijas, Baleāru salu, Kanāriju salu, Kastīlijas-Lamančas, Katalonijas, Galīsijas un Valensijas autonomajās kopienās, lai aizsargātu visas I pielikumā Padomes 1979. gada 2. aprīļa Direktīvai 79/409/EEK par savvaļas putnu aizsardzību, kurā grozījumi it īpaši izdarīti ar Komisijas 1997. gada 29. jūlija Direktīvu 97/49/EK, uzskaitītās sugas, kā arī šajā pielikumā neuzskaitītās migrējošās sugas, Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar grozītās Direktīvas 79/409 4. panta 1. un 2. punktu;

2) prasību pārējā daļā noraidīt;

3) Spānijas Karaliste atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]